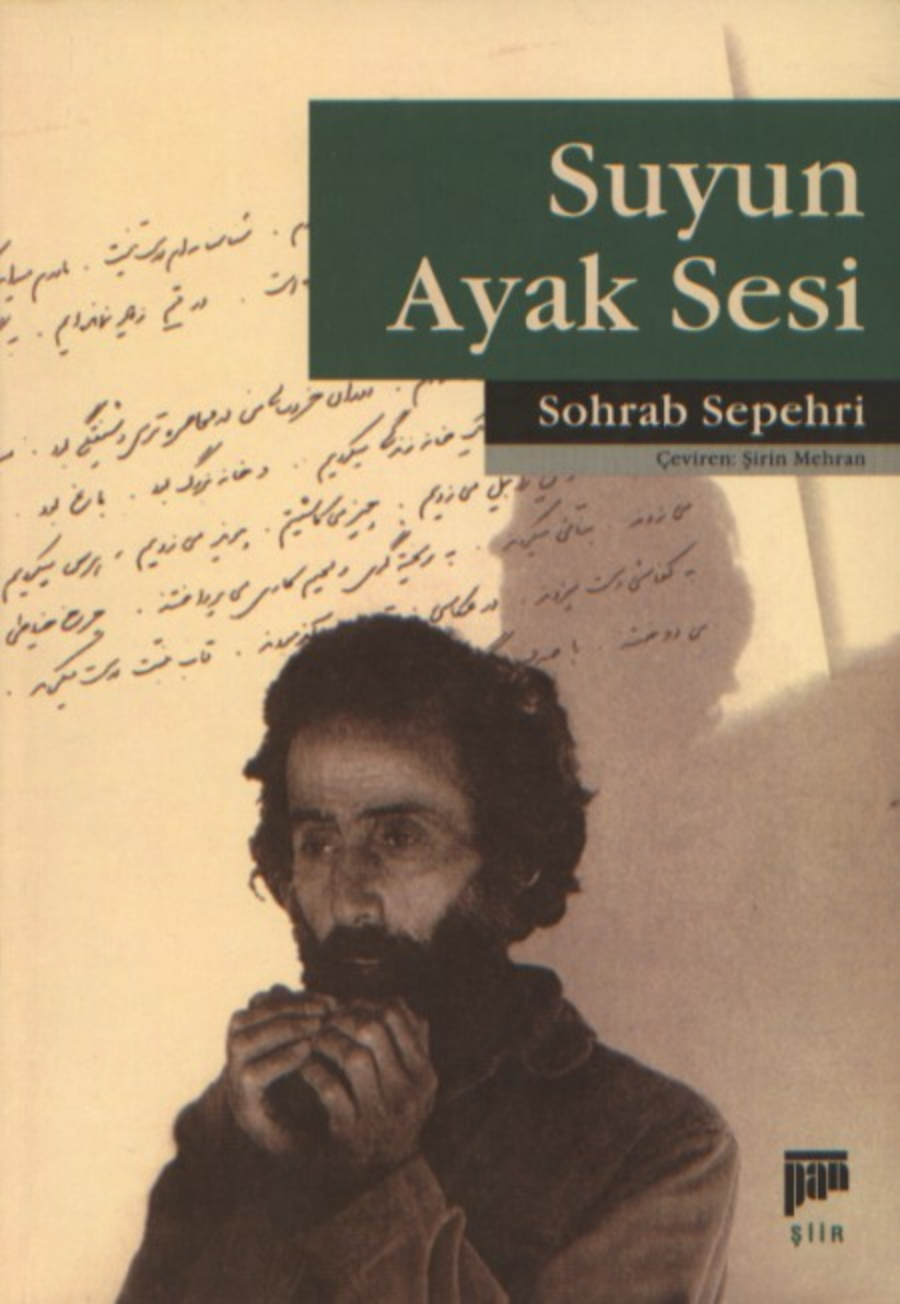
Suyun Ayak Sesi

Sohrab Sepehri

Çeviren: Şirin Mehran

pan
şiir

SUYUN AYAK SESİ

Sohrab Sepehri

Şirin Mehran
Işık Tabar Gençer

Gri Yayın Dizisi: 56

ISBN 9944-396-09-5

• Birinci Baskı: Aralık 2006
• Yayın Yönetmeni: Işık Tabar Gençer
• Baskı Hazırlık: Fatma Tulum
• Kapak Grafiği: Fatih Durmuş
• Baskı: Dijital Düşler Basım Sanayi ve Tic. A. Ş.
Nato Caddesi Çınarlı sok. No: 17
Seyrantepe 34418 İstanbul
Tel: (0212) 279 64 44

Pan Yayıncılık
Barbaros Bulvarı 74/4 Beşiktaş 34353 İSTANBUL
• Tel: (0212) 261 80 72-227 56 75
• Faks: (0212) 227 56 74
www.pankitap.com

SUYUN AYAK SESİ

Sohrab Sepehri

Şirin Mehran
Işık Tabar Gençer

Sohrab Sepehri

İran'ın çağdaş şairlerinden ve ressamlarından olan Sohrab Sepehri 6 Ekim 1928'de Kum kentinde dünyaya geldi. Sepehri, ilkokul, ortaokul ve liseyi Kaşan kentinde bitirdi. Ön lisans eğitimini Tahran'da tamamladıktan sonra, 1946 yılında Kaşan Milli Eğitim Müdürlüğü'nde işe alındı. 1948'de bu görevinden istifa etti.

Tahran'a gelerek, Tahran Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümünde okumaya başladı. 1953'te, fakültenin birincilik ödülünü alarak mezun oldu.

1957'de kara yoluyla Paris'e ve Londra'ya yolculuk yaptı ve 1958'de ilk Tahran bienalinde resimleri sergilendi ve aynı yıl dünyanın en büyük bienali olan Venedik bienaline katıldı. 1960'ta İkinci Tahran bienalinde birincilik ödülünü aldı.

Avrupa, Mısır, Pakistan, Japonya ve Hindistan'ı gezen Sohrab'ın hem şiirlerinde ve hem de resimlerinde kendine has bir üslubu vardır. Resimlerinde Japon ressamların etkisi göze çarparken şiirlerinde de budizmin etkisi görülmektedir.

21 Nisan 1980'de Tahran Pars Hastanesi'nde öldü. 22 Nisan'da Meşhed Erdehal kazasında, İmamzade Sultan Ali türbesinde toprağa verildi.

Şiir kitapları: *Çimlerin Yanında ya da Aşk Makberesi* (1947), *Ölümün Rengi* (1951), *Rüyaların Yaşamı* (1953), *Güneşin Yıkığı* (1961), *Hüznün Doğusu* (1961), *Suyun Ayak Sesi* (1965), *Yolcu* (1966), *Yeşil Hacim* (1967), *Biz Hiç Biz Bakış* (1977).

Yardımlarından dolayı Akif Ahmetoğlu, Hamit Farazanda, Bülent Aksoy, Behruz Kia ve Rukiye Akkaya'ya teşekkür ederiz.

SUYUN AYAK SESİ

Annemin sessiz geceleri için!

Kaşan şehrindenim
Fena sayılmaz halim,
Bir lokma ekmeğim var, biraz aklım,
iğne ucu kadar da zevkim.
Annem var, ağaç yaprağından daha güzel,
Dostlar, akan sudan daha iyi

Ve Allah, burada yakındadır,
Şebboylar arasında, uzun çamın altında
Suyun bilincinde,
Bitkilerin kanununda.

Ben müslümanım.
Kıblem bir kırmızı güldür,
Namazlığım bir pınar,
mührüm ışıktır,
Ova seccadem.
Penceremi titreştiren ışık ile abdest alırım.
Namazımın içinden ay geçer, tayf geçer,
Namazımın bütün zerreleri billurlaşır,
Namaz kaybolur taş görünür.
Rüzgâr, selvilerin üstünde ezan okuduğunda,
Namaz kılarım ben.
Otların tekbirinden sonra,
Denizdeki dalganın kamedinden sonra
namaz kılarım.

Kâbem su kıyısında,
Kâbem akasyaların altındadır.
Kâbem bir esinti gibi bahçeden bahçeye,
Şehirden şehire gider.

Hacerülesvetim bahçenin aydınlığıdır.
Kaşan şehrindenim.

İşim resim yapmaktır.
Bazen bir kafes boyar,
Size satarım.
Orda mahpus çayırkuşu, sesiyle
yalnız gönlünüzü tazelesin diye.
Bu bir hayal, bu bir hayal,
Biliyorum,
Tuvalim cansızdır.
İyi biliyorum,
Çizdiğim havuz balıksızdır.

Kaşan şehrindenim.
Soyum belki
Hint'de bir bitkiden gelir,
Belki, "Sialk"* toprağından yapılmış bir çömlekten,
Soyum belki de,
Buharalı bir fahişeden gelir.

* Sialk: antik bir şehirdir.

Babam, kırlangıçların iki kere gelmelerinden önce,
iki kardan önce
Babam terastaki iki uykudan önce,
Babam zamanlar önce ölmüştü.
Babam öldüğü zaman, gökyüzü maviydi.
Annem birden kalktı uykudan, kızkardeşim güzelleşti **
Babam öldüğü zaman, bekçilerin hepsi şairdi.
Kaç kilo kavun istiyorsun? diye sordu manav bana.
Sordum: Gönül hoşluğunun gramı kaça?

Babam ressamdı
Saz yapar, saz çalardı.
Üstelik iyi bir hattattı.

Bahçemiz bilginin gölgesindeydi.
Bahçemiz duyguyla bitkinin karıştığı yerdi.
Bahçemiz bakışın, aynanın ve kafesin kesiştiği noktaydı.
Bahçemiz belki de yeşil saadet çemberinin bir parçasıydı.
Tanrının ham meyvasını çiğniyordum o gün uykuda,
Suyu felsefesiz içiyor,
Dutu, bilgisiz topluyordum.
Nar dalında yarıldığımda,
elim tutkudan bir şadırvan olurdu.
Çayırkuşu şakıdığında,

** İran'da eski bir inanışa göre aniden uyandırılan hamile kadının bebeği güzel olur.

gönlüm dinleme hazzıyla yanardı.
Kâh, yalnızlık, yüzünü camın arkasına dayar,
Kâh heyecan, elini duygunun boynuna dolardı.
Düşünce oyun oynardı.
Bayram yağmuru gibi bir şeydi yaşam,
sığırcıklarla dolu bir çınar.
Işık ve taşbebek alayıydı yaşam,
Bir kucak özgürlük idi,
Yaşam, musıki havuzuydu o zaman.

Çocuk yavaş yavaş uzaklaştı yusufçuklar sokağından.
Kendi yükümü bağlayıp,
hafif hayallerin şehrinden çıktım,
Yüreğim yusufçuk gurbetiyle dolu.

Ben dünya misafirliğine gittim.
Ben sıkıntı ovasına,
Ben irfan bağına,
Ben bilim ışığının balkonuna gittim.
Dinin basamaklarını çıktım,
Şüphe sokağının sonuna kadar,
Gönül doygunluğunun serin havasına,
Islak sevda akşamına kadar.

Ben birini görmeye gittim,
aşkın öbür ucuna
gittim, gittim kadına kadar,
Lezzet ışığına kadar,
Tutkunun sessizliğine,
Yalnızlığın kanat sesine kadar.

Yer üstünde neler gördüm:
Bir çocuk gördüm ay kokluyordu.
Kapısız bir kafes gördüm,
içinde, aydınlık kanat çırpıyordu.
Bir merdiven gördüm,
üzerinde aşk melekler âlemine çıkıyordu.
Bir kadın gördüm, havanda ışık dövüyordu.
Öğle, onların sofrasında ekmekti,
Sebzeydi, şebnem tepsisiydi,
Sıcak sevda kâsesiydi.

Bir dilenci gördüm, çayırkuşundan bir şarkı için,
Kapı kapı dolaşıp, dileniyordu.
Bir çöpçü, kavun kabuğuna secde ediyordu.

Bir kuzu gördüm, uçurtmayı yiyordu.
Bir eşek gördüm yoncayı anlıyordu.
"Nasihat" otlağında bir inek gördüm, doymuştu.

Bir şair gördüm, konuşurken,
bir zambağa "siz" diyordu.

Bir kitap gördüm, kelimeleri billurdan.
Bir kağıt gördüm, ilkbahardan.
Müze gördüm yeşillikten uzak,
Cami gördüm sudan uzak.
Umutsuz bir fakih gördüm,
başucunda sorularla dolu bir testi vardı.

Bir katır gördüm yazı ile yüklü.
Bir deve gördüm, "nasihat ve misal"in
boş sepetiyle yüklü.
Bir arif gördüm "ya hu" ile yüklü.

Aydınlık götüren bir tren gördüm,
Fıkıh götüren bir tren gördüm,
nasıl da yavaş gidiyordu.
Siyaset götüren bir tren gördüm,
(ne de boş gidiyordu)
Nilüfer tohumları ve kanarya şarkıları götüren
bir tren gördüm,
Ve bir uçak, binlerce metre yüksekteyken
Penceresinden toprak göründü;
Hüthüt kuşunun tepeliği,
Kelebek kanatlarının benekleri,

Kurbağanın havuzdaki aksi,
Ve yalnızlık sokağından bir sineğin geçişi.
Bir serçenin çınardan yere indiğindeki arayış.
Ve güneşin ergenliği,
Ve oyuncak bebeğin sabah ile kucaklaşması

Basamaklar şehvet serasına gidiyordu.
Basamaklar içki mahzenine iniyordu.
Basamaklar kırmızı gülün fesat kanununa
ve hayat matematiğinin anlamına,
Basamaklar aydınlanmanın damına,
Basamaklar tecelli kürsüsüne gidiyordu.

Aşağıda, annem,
Nehrin hatırasında çay bardaklarını yıkıyordu.

Şehir görünüyordu:
Büyüyen çimento, demir, taş geometrisi,
Güvercin taşımayan yüzlerce otobüs.
Çiçekçi çiçeklerini mezata götürüyordu.
İki yasemin ağacı arasına,
salıncak kuruyordu bir şair,
Çocuğun biri okul duvarına taş atıyordu.
Bir diğeri erik çekirdeğini,
babasının renksiz seccadesine tükürüyordu
ve bir keçi haritadaki "Hazar"dan su içiyordu.

Çamaşır ipi göründü, sallanan bir sutyen.

Bir at arabasının tekerleği, atın durmasına hasret,
At, arabacının uykusuna hasret,
Arabacı ölüme hasret.

Aşk göründü, dalga göründü.
Kar göründü, dostluk göründü.
Kelime göründü.
Su göründü, eşyaların sudaki aksi...
Kanın sıcaklığında, hücrelerin serin gölgeleri.
Hayatın rutubetli tarafı.
Sıkıntılı Doğu insanının yaratılışı.
Kadın sokağında serserilik mevsimi.
Mevsim sokağında yalnızlık kokusu.

Yazın eli bir yelpaze gibi göründü.

Tohumun çiçeğe,
Sarmaşığın evden eve,
Ayın, havuza yolculuğu,
Hasret çiçeğinin topraktan fışkırışı.
Körpe asmanın duvardan dökülüşü.
Şebnemin uyku köprüsü üstüne yağışı.
Neşenin ölüm hendeğinden atlayışı.
Sözün ardında geçen hadise.

Bir pencere ile ışığın savaşı.
Bir basamak ile güneşin büyük ayağının savaşı.
Yalnızlık ile bir şarkının savaşı.
Armutlar ile boş bir sepetin güzel savaşı.
Nar ile dişlerin kanlı savaşı.
"Naziler" ile naz çiçeğinin sapının savaşı.
Papağan ile güzel konuşmanın savaşı.
Alın ile soğuk mührün* savaşı.

Camideki çinilerin secdeye saldırışı.
Sabun köpüğünün yükselmesine rüzgârın saldırışı.
Kelebek ordusunun "ilaçlama" programına
Yusufçuk alayının kanal işçilerine saldırışı.
Kamış kalem taburunun kurşun harflere saldırışı.
Kelimenin şairin çenesine saldırışı.

* namaz taşı

Bir devrin fethi, bir şiir eliyle,
Bir bahçenin fethi, bir sığırcık eliyle,
Bir sokağın fethi, iki selam eliyle,
Bir şehrin fethi, üç dört tahta süvari eliyle,
Bir bayramın fethi, iki oyuncak bebek ve bir top eliyle.

Bir çıngırağın katli, ikindi yatağının başında,
Bir hikâyenin katli, uyku sokağının başında,
Bir hüznün katli, bir şarkı emriyle,
Ayışığının katli, neonların emriyle,
Bir söğüdün katli, devlet eliyle,
Bir umutsuz şairin katli, bir kar çiçeği eliyle.

Yeryüzü tümüyle belirdi:
Yunan sokağında düzen gidiyordu.
Baykuş "Babil bahçelerinde" ötüyor,
Rüzgâr, Hayber yamacından, doğuya
tarihin çer çöpünü sürüklüyordu.
Durgun "Negin" gölünde bir kayık çiçek götürüyor,
Benares'te her sokağın başında ebedi ışık yanıyordu.

Halklar gördüm.
Şehirler gördüm.
Ovalar, dağlar gördüm.
Suyu gördüm, toprağı gördüm.
Işık ve karanlık gördüm.
Bitkileri ışıkta, ve bitkileri karanlıkta gördüm.
Hayvanları ışıkta, ve hayvanları karanlıkta gördüm.
Ve insanı ışıkta, ve insanı karanlıkta gördüm.

Kaşan şehrindenim
Ama, benim şehrim değil Kaşan.
Benim şehrim kayboldu.
Telaşla ve pür heyecan,
Gecenin öbür tarafına bir ev yaptım.

Ben bu evde,
kimsenin adım bilmediği nemli otlara yakınım.
Bahçenin nefesini duyuyorum.
Ve karanlığın sesini bir yapraktan düştüğünde.
Ağacın arkasında aydınlığın öksürük sesini.
Her taşın deliğinde suyun aksırığını.
Baharın çatısında kırlangıcın sesini.
Ve açıp kapanan yalnızlık penceresinin saf sesini.
Ve müphem aşkın deri değiştirmesinin temiz sesini.
Kanatta uçmak zevkinin toplanmasını,
Ruhun kendi kendini tutarken çatlamasını.

Ben tutkunun adımlarını duyuyorum.
Ve damardaki kan kanununun
ayak sesini duyuyorum.
Güvercinler kuyusunda seher çırpıntısı
Cuma gecesinin kalp çarpıntısı,
Düşüncede karanfil çiçeğinin akışı
Hakikatin, uzaktan saf kişnemesi.
Uçuşan maddenin sesini duyuyorum.
Ve coşku sokağında inanç ayakkabısının sesini.
Ve aşkın ıslak gözkapakları üstündeki,
Ergenliğin hüzünlü musıkisi üstündeki,
Nar bahçelerinin türküsü üstündeki yağmurun sesini.
Ve gece içinde neşe şişesinin kırılmasının,
Güzelliğin kağıt gibi parçalanmasının
Gurbet kâsesinin rüzgârdan dolup boşalmasının sesini.

Ben dünyanın başlangıcına yakınım.
Çiçeklerin nabzını tutuyorum.
Suyun ıslak kaderine,
ağacın yeşil olma adetine aşinayım.

Ruhum, nesnelerin tazeliklerine akar,
Benim ruhum, gençtir.
Ruhum bazen heyecandan kekeler,
Benim ruhum, işsizdir:
Yağmur damlalarını, duvardaki tuğlaları sayar,
Ruhum bazen yol ağzında duran bir taş gibi gerçektir.

Ben birbirine düşman iki çam görmedim,
Gölgesini yere satan bir söğüt de görmedim.
Karaağaç kovuğunu bağışlar kargaya.
Nerde bir yaprak varsa, içim açılır.
Afyon çiçeği yıkadı beni varoluşun selinde.

Bir böcek kanadı gibi, seherin ağırlığını biliyorum.
Bir saksı gibi, yeşermenin musıkîsini dinliyorum.
Bir sepet dolusu meyva gibi,
olgunlaşmak için sabırsızlanıyorum.
Uyuşukluk sınırında bir meyhane gibiyim.
Deniz kenarında bir bina gibi,
ebedi dalgalardan endişeliyim.

İstediğin kadar güneş, istediğin kadar bağlılık,
istediğin kadar çoğalma.

Ben bir elmayla hoşnutum,
Ve bir papatyanın kokusundan.
Ben bir ayna, bir saf bağlılıkla yetiniyorum.
Bir balon patlasa, gülmüyorum,
Bir felsefe ay'ı ikiye bölerse, gülmüyorum.
Ben bıldırcın tüylerinin sesini tanıyorum,
Toy kuşunun karnındaki renkleri,
dağ keçisinin ayak izlerini.
Nerde ravent yetişir, iyi biliyorum.
Sığırcık ne zaman gelir, keklik ne zaman öter,
şahin ne zaman ölür,
Çölün uykusunda ay nedir,
Tutku sapındaki ölüm.
Ve sevişmenin ağızda bıraktığı ahududu lezzeti.

Yaşam hoş bir adettir,
Yaşamın ölüm genişliğinde kanatları vardır,
Aşk kadar sıçrayabilir,
Yaşam, alışkanlık rafına kaldırıp
unutulacak birşey değildir.

Yaşam elin çiçek koparma isteğidir.
Yaşam turfanda siyah incirdir,
yazın ağzında buruk bir tat.
Yaşam böceğin gözünde ağacın boyutudur.
Yaşam yarasanın karanlıktaki tecrübesidir.
Yaşam bir göçmen kuşun gariplik duygusudur.
Yaşam uykunun dönemecinde bir tren düdüğüdür,
Yaşam uçak penceresinden bir bahçeyi görmektir.
füzenin uzaya fırlatıldığı haberi,
Ayın yalnızlığına dokunuş,
Başka bir gezegende çiçek koklamak fikri.

Yaşam bir tabak yıkamaktır.

Yaşam sokakta bir metelik bulmaktır.
Yaşam aynanın "karesi"dir.
Yaşam çiçek "üstü" sonsuzdur.
Yaşam yer "çarpı" yüreğimizin çarpıntısıdır.

Yaşam basit ve eşit nefesler geometrisidir.

Nerede olursam olayım.
Gökyüzü benimdir.
Pencere, fikir, hava, aşk, yeryüzü benimdir.
Ne önemi var
bazen büyürse
gurbetin mantarları?

Bilmiyorum, neden
"At soylu hayvandır, güvercin güzeldir." derler?
Ve neden hiç kimse yarasayı kafese koymuyor.
Yoncanın ne eksiği var kırmızı laleden.
Gözleri yıkamalı, başka türlü görmeli.
Kelimeleri yıkamalı.
Kelime rüzgâr olmalı, yağmur olmalı.

Şemsiyeleri kapatmalı.
Yağmur altında yürümeli.
Düşünceleri, hatıraları yağmur altına getirmeli.
Şehir bütün halkıyla yağmur altına gitmeli.
Dostu yağmur altında görmeli.
Aşkı yağmur altında aramalı.
Yağmur altında bir kadınla sevişmeli.
Yağmur altında oyun oynamalı.
Yağmur altında yazmalı, konuşmalı, nilüfer dikmeli.
Yaşam sürekli ıslanmaktır.
Yaşam "şimdi" havuzunda suya girmektir.

Çıkaralım giysileri:
Suya bir adım var.

Aydınlığı tadalım.
Bir köy gecesini, ahunun uykusunu tartalım.
Leylek yuvasının sıcaklığını hissedelim.
Çimenlerin kanunu çiğnemeyelim.
Bağbozumunu tadalım.
Ve eğer ay çıkarsa ağzımızı açalım
Ve gecenin uğursuz olduğunu söylemeyelim.
Ateş böceğinin bahçenin bilgeliğinden
yoksun olduğunu sanmayalım.

Sepeti getirelim
Biraz kırmızı biraz yeşil toplayalım.

Sabahları ekmekle ebegümeci yiyelim.
Her sözün başında bir fidan,
İki hece arasında sessizlik tohumu ekelim.

İçinde rüzgâr esmeyen kitabı okumayalım,
Ve içinde ıslak şebnem yüzeyi olmayan kitabı
Hücreleri canlı olmayan kitabı okumayalım ve
sineğin tabiatın parmağından uçmasını istemeyelim.
Ve panterin yaratılış kapısından dışarı çıkmasını.
Ve eğer solucanlar öldüyse,
yaşamda bir şeyin eksildiğini bilelim.
Eğer ağaçbiti yoksa, ağaç kanunları zarar görmüştür.
Ve eğer ölüm olmasaydı, neyin peşine koşacaktık.
Ve eğer ışık olmasaydı, uçuşun mantığı değişecekti.
Ve mercandan önce
denizlerin düşüncelerinde boşluk vardı.

Ve nerdeyiz diye sormayalım,
Hastahanenin taze çiçeklerini koklayalım.

Ve geleceğin fıskiyesi nerde diye sormayalım,
Ve neden hakikatın kalbi mavidir diye
Ve dedelerimizin esintileri nasıl, geceleri nasıldı
diye sormayalım.

Geçmiş artık canlı değil.
Geçmişte kuş şakımıyor.
Geçmişte rüzgâr esmiyor.
Geçmişte çamın yeşil penceresi kapalı.
Geçmişte bütün kağıt fırıldakların yüzü tozlu.
Geçmişte tarihin yorgunluğu kaldı.
Geçmiş dalganın hatırasında,
sahile vurmuş hareketsiz soğuk sedeflerdir.

Deniz kıyısına gidelim,
Sulara ağ atalım,
Suların tazeliğini çekelim.

Yerden bir çakıl taşı alıp,
Varolmanın ağırlığını hissedelim.

Eğer ateşimiz çıkarsa ayışığma söylenmeyelim.
(Bazen ateşim varken ay'ın aşağı indiğini görürüm,
Elimin melekler katına eriştiğini,
İspinozun daha iyi öttüğünü.
Ayağımdaki yara,
yerin inişli çıkışlı olduğunu öğretti bana.

Çiçeğin hacmi kaç misline çıktı, hasta yatağımda,
daha da büyüdü turuncun çapı, fenerin ışığı)

Ve ölümden korkmayalım,
(ölüm güvercinin sonu değildir.
Bir cırcır böceğinin ters dönmesi ölüm değildir.
Ölüm akasyanın aklmdan geçer.
Ölüm düşüncenin güzel ikliminde yaşar.
Ölüm köy gecesi derinliğinde sabahı anlatır.
Ölüm üzüm salkımı ile gelir ağzımıza.
Ölüm gırtlağın kızıl hançeresinde fısıldaşır.
Ölüm kelebek kanatlarındaki güzellikten sorumludur.
Ölüm bazen reyhan koparır.
Ölüm bazen votka içer.
Bazen gölgede oturur ve bize bakar.
Ve hepimiz lezzetin ciğerinin,
ölüm oksijeni ile dolu olduğunu biliriz.)

Çitlerin arkasında yaşayan sesi var kaderin
yüzüne kapıyı kapatmayalım.

Perdeyi açalım
Bırakalım duygular soluk alsın.
Bırakalım ergenlik her ağacın altında yuva kursun.
Bırakalım içgüdü oyun oynasın.
Yalınayak mevsimlerin peşinde,
çiçeklerin üstünde uçsun.
Bırakalım yalnızlık,
Türkü söylesin,
Birşeyler yazsın,
Sokaklara çıksın.

İçten olalım.

İçten olalım,
Bankada da bir ağacın altında da içten olalım.

Bizim işimiz değil kırmızı gülün sırrını anlamak.
Bizim işimiz belki de:
kırmızı gülün büyüsünde yüzmektir.

Bilimin ötesine çadır kuralım,
bir yaprağın cezbesiyle elimizi yıkayıp
sofraya oturalım,
Sabah güneş doğarken doğalım,
Heyecanları serbest bırakalım,
Uzayın, rengin, sesin, pencerenin
anlamını tazeleyelim,
Varlığın iki hecesi arasına, gökyüzünü yerleştirelim,
İçimizi ebediyetle doldurup boşaltalım,
Bilimin yükünü kırlangıçların sırtından alıp
yere koyalım,

Bulutların, çınarın, sivrisineğin, yazın ismini
geri alalım,
Sevdayı yağmurun ıslak basamaklarından
yükseltelim,
Kapıyı insana ve ışığa ve bitkiye ve böceğe açalım.

Bizim işimiz belki de,
Nilüfer çiçeği ve çağımız arasında,
Hakikat şarkısının peşinde koşmaktır.

Kaşan, Çınar köyü yaz H.1343

SADECE RENK

Gökyüzü daha bir mavi,
Su daha bir mavi,
Avludayım, Rânâ su başında.

Râna elbise yıkıyor.
Yapraklar dökülüyor.
"Kasvetli bir mevsim" dedi sabahleyin annem.
Ben de ona, "Hayat bir elmadır, onu ısırmalıyız
hem de kabuğuyla" dedim.

Dantel işliyor komşu kadın pencerede.
Şarkı söylüyor.
Ben de Hint ilahilerini okuyorum,
Bazen de bir taş, bir kuş, bir bulut çiziyorum.

Pırıl pırıl bir güneş.
Sığırcıklar geldi.
Lavantalar yeni çiçekler açtı.
Tanelerine ayırıyorum bir narı.
Gönlüme,
"insanların gönülleri de tanelere ayrılabilse,
ne güzel olurdu." dedim.

Nar suyu kaçıyor gözüme,
Gözümden yaşlar akıyor.
Annem gülüyor,
Rânâ da.

GÜLİSTAN'DA

Ovalar ne kadar geniş!
Dağlar ne kadar yüksek!
Nasıl bir ot kokusu var gülistanda!
Bense bu güzelliğin içinde, bir şeylerin peşindeyim,

Belki bir uykunun,
bir ışığın,
bir kumun,
bir tebessümün.

Beni çağırıyordu
Kara kavakların arkasındaki saf gaflet.

Öyle kaldım,
Sazlıkların kenarında,

Rüzgâr esiyordu, dinledim,
Benimle konuşan kim?
Bir kertenkele geçti.
Yola çıktım.
Yolun üstünde bir yonca tarlası,
sonra badem bostanı, gül ağaçları
ve toprağın unutkanlığı.

Bir suyun başında çıkardım çarıklarımı,
ve suya soktum ayaklarımı,
"Ben bugün ne kadar yeşilim
Ve tenim ne kadar ayık!"
Dağın arkasından bir keder gelmesin.
Ağaçların arkasındaki kim?
Hiç,
Bir inek tarlada otluyor.

Yaz öğleni.
Gölgeler biliyor nasıl yaz bir olduğunu,
Gölgeler kusursuz,
Bir köşe aydınlık ve temiz,
Duyguların çocukları! Burasıdır oyun yeri.

Hayat boş değil,
Şefkat var, elma var, inanç var.
Evet
Madem gelincik var,
o zaman yaşamaya devam etmeliyiz.

Gönlümde bir şey var,
bir ışık ormanı,
sabah uykusu gibi
ve öylesine huzursuzum
Ovanın sonuna kadar koşmak istiyorum,
Dağın başına kadar gitmek istiyorum.

Uzaklarda bir ses var, beni çağırıyor.

AYDINLIK, BEN, ÇİÇEK, SU

Bulut yok.
Rüzgâr yok.
Havuzun başındayım,
Balıkların sudaki izleri,
aydınlık, ben, çiçek, su.
Yaşamın temiz buğday başağı.

Annem reyhan topluyor.
Peynir, reyhan, ekmek, bulutsuz gökyüzü,
Islak şebboylar.
Kurtuluş yakında: avludaki çiçeklerin arasında.

Işık, bakır kaseyi okşuyor!
Yüksek duvara dayalı merdiven, sabahı yere indiriyor.
Bir tebessümün arkasında gizlidir her şey.
Zaman duvarının aralığından yüzüm gözüküyor.

Bir şeyler var, bilmiyorum.
"Bir ot koparırsam öleceğim."
bunu biliyorum.

Zirveye doğru gidiyorum,
Kanat doluyum.
Zifiri karanlıkta yolu görüyorum,
Fener doluyum.
Işık ve kum doluyum,
Ağaç, yol, köprü, nehir, dalga doluyum.
Yaprağın sudaki gölgesiyle doluyum,
"Ama ne kadar da yalnız içim."

HEY

Neyi seyrediyorsun, yalnız?
Yukarıda ışığın bir günlük çiçeği.
Aşağıda, rüzgârın karanlığı.

Beyhude bekleme,
Gece daldan dökülmeyecek
Ve Allah'ın penceresinde ışık yok.

Yıldızların çiği uçacaktır
gökyüzünün yaprağından.
Sen kalacaksın
ve büyük bir ızdırap.
Bakışın sütunu
üzüntünün sarmaşığı.
Beyhude bekleme.

Ayağa kalk,
Bir çiçeğin hayali ile geceye döndü yeryüzü.
Yola koyul,
Balık arkasında hüzünlü bir iz bıraktı.

Cırcır böceğini dinle: Dünya ne kadar hüzünlüdür
Ve Allah yok
Ve Allah var
Ve Allah...

Vakit geçti,
Kokla ve git,
Ve artık güzel bir yüzü başka uykularda ara.

Suyun Ayak Sesi

Sohrab Sepehri

Çeviren: Şirin Mehran

İran'ın çağdaş şairlerinden ve ressamlarından olan Sohrab Sepehri, 6 Ekim 1928'de Kum kentinde dünyaya geldi. Kaşan'da büyüdü. Sepehri 1950'li yılların sanatçılarındandır. Ahmed Şamlu'nun ifadesiyle 'Bu neslin sanatçılarının en belirgin özelliği karmaşık dünyanın karşısında nerede durduklarını ve kendi kimliklerine nasıl sahip çıkacaklarını bilmeleriydi.' Sepehri, Avrupa, Mısır, Pakistan, Hindistan ve Japonya'da bulundu. Hindistan'da Doğu bilgeliğiyle ve Japonya'da Zen-Budizmle tanıştıktan sonra kendine has bir üslup elde etti. Bunu şiirlerine ve resimlerine aktardı.

Sepehri, resimleriyle şiir yazar, şiirleriyle resim yapar.

Kaşan şehrindenim.
İşim resim yapmaktır.
Bazen bir kafes boyar,
Size satarım.
Orda mahpus çayırkuşu, sesiyle
yalnız gönlünüzü tazelesin diye.

Bu bir hayal, bu bir hayal,
Biliyorum,
Tuvalim cansızdır.
İyi biliyorum,
Çizdiğim havuz balıksızdır.

Sohrab Sepehri

ISBN 9944-396-09-5
9 789944 396097

KİTAP 2006